

האמנה האירופאית לשלטון עצמי מקומי

ניסוחה החל ב- 1968 הסתיים ב- 1985:

✚ הרשויות המקומיות הן אחד מהיסודות העיקריים של כל משטר דמוקרטי.

✚ זכות האזרחים להשתתף בניהול ענייני ציבור הינה אחד העקרונות הדמוקרטיים.

✚ האמונה היא כי השלטון המקומי מאפשר לממש זכות זו באופן הישיר ביותר.

✚ קיומן של רשויות מקומיות בעלות אחריות ממשית יכול לספק מינהל יעיל שהוא גם קרוב לאזרח. (לא רק קרבה פיזית אלא במובן של דאגה לאזרח).

⌘ ממשל עצמי מקומי משמעו זכותן ויכולתן של רשויות מקומיות לכוון ולנהל תחת אחריותן חלק משמעותי מענייני הציבור - לא רק זכות גם יכולת לממשה. (אין לראות ברשות המקומית רק סוכן מטעמה של רשות עליונה אלא גוף הנושא באחריות).

⌘ אין להעביר אחריות לרשויות המקומיות אלא במסגרת החוק.

⌘ הרשויות המקומיות הן ישויות פוליטיות הפועלות בזכות עצמן ולכן יש להקנות להן שיקול דעת מלא בכפוף לחוק, להפעיל יזמות.

מאפייני יחסי השלטון המקומי מרכזי בישראל

✚ דרי (1994) - השלטון המקומי הוא "קבלן משנה" של השלטון המרכזי וברוב התחומים הוא מבצע מדיניות שנקבעה בדרג המרכזי בלי להיוועץ בו.

✚ השלטון המרכזי קובע מדיניות למדינה כולה ולכן היא אינה מותאמת לצרכים מקומיים.

✚ השלטון המקומי נושא באחריות "לחלק משמעותי מענייני הציבור."

✚ לרשויות המקומיות בישראל (גם בבריטניה) אין סמכויות מעבר לאלה שהוענקו להן במפורש (בניגוד "לסמכות כללית" - מרבית מדינות אירופה).

⌘ השיטה הריכוזית גורמת (דרי:)

1) למספר קטן של מוקדי הכרעה ולעומס יתר על מוקדי ההחלטה המביא לטיפול במשברים ויוצר הזנחה של נושאים שבשגרה.

2) שלטון רחוק, הנוטה להאחזה "התכנסות לממוצע" ולא יצירת חליפות מתאימות.

3) הדרג הנבחר - עומד למבחן - חשש מבוחריו אם ינהג לפי הנדרש ממנו ברמה הפורמלית וחשש ממבקריו (בשלטון המרכזי) אם ינקוט בצעדים עצמאיים.

4) המרחק של השלטון המרכזי מגן עליו מפני הצורך לשאת באחריות והאשמה מוטלת על ראש הרשות.

התפתחות יחסי השלטון המרכזי מקומי בישראל

✂ - 1949 שר הפנים : “ אנו מכירים בזכות ההגדרה העצמית של הרשויות

המקומיות ובכל מקרה שטובת הציבור בכללו אינה דורשת את התערבות השלטונות אנו רוצים להעניק לרשויות המקומיות אוטונומיה מוחלטת.”

✂ - 1976 ועדת זנבר, חלוקת התפקידים, מימון מערכת התקציבים לשלטון

המקומי, סדרי פיקוח ובקרה, שינוי מפת הרשויות המקומיות, ולהמליץ על עקרונות חוקת יסוד לשלטון המקומי.

✂ - 1978 לראשונה, בחירות ישירות לרשויות המקומיות.

✂ יוני 1981 - המלצות ועדת זנבר - 10 קווי יסוד (עמ' 81). - מגדירה מחדש את

מעמדו של השלטון המקומי.

✚ יוני 1985 - אישור ממשלה על דו"ח ועדת זנבר ובמקביל יזמה את חוק יסודות התקציב (הגדלת סמכויות התערבות לשר הפנים ולשר האוצר).

✚ שנת הכספים 1985/6 - מהפך במימון הרשויות, (עד אז שלישי רשויות שני שלישי תקציב המדינה היום 65% הכנסות עצמיות 34% השתתפות ממשלה).

✚ - 1990 קליטה ישירה.

✚ - 1992 ועדת נאמן-הועדה הציבורית ליישום דוח מבקר המדינה על מתן תמיכות למוסדות על ידי הרשויות המקומיות.